

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan sveder, izimaj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za ostanila plačuje se od četiristopne peti-vrate po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zanimivo priznanje.

Pred par dnevi stavlja je v pristno germanskem duhu pisan protisemitski „Deutsches Volksblatt“ koalicijski vladi značilen nasvet, tičoč se slovenskega vprašanja. Predlagal je namreč — kakor smo na kratko že v jednom zadnjih člankov omenili — da naj se Kranjska izloči iz okrožja Graškega nadsodišča, češ, da bo le na ta način mogoče obraniti „nemški“ značaj te višje justične oblasti. — Posebno zanimivo pa je utemeljevanje tega predloga. „Volksblatt“ je namreč mnenja, da bi bila taka izločitev koncesija Slovencev (!), pri kateri bi pa Nemci nič posebnega (nichts nennenswerthes) ne izgubili. Nemški nacionalci so torej vendar že prišli do pravičnega prepričanja, da je Kranjska izgubljena postojanka za mater Germanijo, da je kranjsko nemštvo — izvzemši interesantne Kočevce — danes že zgolj fikcija.

Radovedni smo bili, kaj poreko k temu predlogu in priznanju naši alpski Nemci, kakor se v zadnjem času radi imenujejo nemški in nemčurški otočiči v slovenskem jezeru. — No, sedaj so rekli svojo vsi tisti jetični organčki nemške propaganda ob Savi, Savinji in Dravi in pa tudi njih pokroviteljica v nemškem Gradcu. Vsi se seveda silno jezé, da je „Volksblatt“ izdal urbi et orbi tisto veliko skrivnost, katero so vedeli sami tako vestno varovati, da namreč Nemci na Kranjskem kot narod nimajo ničesar opraviti in vsi protestujejo živahno zoper omenjeno izločitev. A to ne morda z ozira do imaginarnega kranjskega nemštva, katero hoče „Volksblatt“ tako neusmiljeno žrtovati, temveč iz drugega razloga. Priznavajo namreč, da bi taka izločitev nič ne hasnila ubogemu nemštvu in da bi tudi še brez Kranjcev ostalo v okrožju Graškega nadsodišča vse preveč Slovencev, nego da bi bilo mogoče zapreti našemu jeziku dveri tega višjega sodnega dvora.

Nam pa se vznemirja v srci sum, da ti protesti niso iskreni in da bi alpski Nemci na tihem bili prav zadovoljni, ako bi se vsaj nekoliko zamogli odkrižati nadležne in nevhvaležne Kranjske in da bi rade volje prodali kranjsko nemštvo za štajerske in koroške Slovence. Slaba kupčija bi to ne bila zanje — a na take limanice jim ne gremó in ako mislijo,

da se bomo sedaj mi ogrevali za „Volksblattov“ predlog, ker ga oni pobijajo, tedaj se hudo motijo. Mi dobro vemo, da bi taka ločitev prouzročila vsaj spočetka odstranjenje skoro vseh, itak ne preštevilnih slovenščine večjih višjesodnih referentov iz Gradca in da bi se potem največje težkoče delale slovenskemu uradovanju na Štajerskem in Koroškem. Verjetno je sicer, da bi končno slovenska odločnost in žilavost premagala tudi te težkoče, a čemu izpostavljati velik del naroda z nova pretežavnemu začetnemu boju, čemu take nevarne eksperimente, ako vsega tega treba ni. Mi kranjski Slovenci ne rabimo za-se nobenih koncesij, ki bi ne hasnile hkrati celemu narodu, mi imamo v sebi nekoliko več etičnega čuta nego naši alpski Nemci, mi imamo o narodni solidarnosti in celokupnosti nekoliko idealnejše pojme nego oni, in zagradelji odločno odklanjamo vsako narodno koncesijo na račun naših izvenkranjskih bratov. Ako hočejo imeti Nemci v Gradcu nemško višje sodišče, do katerega naj bi ne segala slovenska beseda, dobro, tedaj naj se nam Slovencev ustanovi posebno višje sodišče v Ljubljani, ki bo obsegalo vse slovenske pokrajine brez izjeme in zadovoljni bomo. Kadar bo prišlo kako nemško glasilo do tega, da je treba tudi v politiki poštenja, potem naj se oglasi s takim predlogom — pa mirna Bosna. — A dokler bodo prišli Nemci tudi v politiki do poštenja, do tedaj bo poteklo še veliko naše vode v Črno morje in zagradelji se nam ne vidi vredno, spuščati se v daljšo polemiko o tej stvari. Timeo Danaos . . . !

Glavna naša naloga bila je danes, pribiti zanimivo nemško priznanje, da kranjsko nemštvo ni „nennenswerth“ in sedaj je še svetujemo gospodi v Ljubljanski kazini, da naj za največje zrcalo utaknejo dotični članek „Volksblattov“, svoje nemške zastave pa naj shranijo v najtemnejši kot kazinskega podstrešja. Sicer pa naše iskreno pomilovanje!

Politični razgled.

Natranje dežele.

V Ljubljani, 10. avgusta.

Levičarji kapitulirajo.

Levičarska stranka je na Koroškem vrgla puško v koruzo in se umaknila nacionalcem. Nje kandidat

za Šmohoraki okraj, Domaingo, je odstopil. S tem je konec levičarske slave na Koroškem. V tem pa, ko na jedni strani propadajo levičarji, se prebujajo na drugi konservativci. V rečenem okraju so ti pri volitvi volilnih mož zmagali v dveh občinah.

Malorusi in slovanska koalicija.

Maloruski poslanec in galški deželni odbornik dr. Savčak se je pred kratkim jako odločno izrekel zoper slovaško koalicijo v državnem zboru, češ, da jej je samo pospeševanje čeških interesov namen in da se Malorusom zanjo zagradelji ni brigati. Drž. posl. dr. Romančuk zavrača v listu „Dilo“ te nazore jako energično in priporoča maloruskim poslancem, naj tej slovanski protikoaliciji pristopijo. Namen te protikoalicije je jasen in točno preciziran, namreč: 1. Izvedenje ravnopravnosti; 2. Potegovanje za slovansko narodne interese. Ali je v interesu maloruskoga naroda, pravi Romančuk, da se ta namen doseže? Kdor pozna razmere v parlamentu, ne more trditi, da je slovanske koalicije namen sama opozicija. Vsaka opozicija hoče doseči gotove rezultate in more biti različna, brezobzirna, ostra ali zmerna. Mladoločki način opozicije ni odločilen za celo slovansko koalicijo, v kateri sede jako konservativni in zmerni možje kakor Meznik, Klaič, Ferjančič in nekateri duhovniki. Ako bi maloruski poslanci pristopili slovanski koaliciji, zavzeli bi lahko neko zmerno stališče in v tem smislu uplivali na radikalne elemente.

Vnanje države.

Nekaj se pripravlja v Srbiji.

Včeraj se je javilo, da je razkralj Milan zapustil Pariz in da se vrne v Beligrad. V resnici je pa Milan že prej zapustil Pariz in se nekaj dnij mudil v bavarskem kopališču Reichenhall, kjer se je sešel z Ristom. Tudi to je značilno, da je ministarski predsednik Nikolaevič nagloma zapustil Slatino in se peljal v N. S., kjer se mudita naprednjaški prvak Piročanac in vodja radikalne stranke Pasić. Vse te nenavadne dogodbe opravičujejo domnevanje, da se zopet nekaj pripravlja v srečni Srbiji.

Bolgarska — Trozveza — Rusija.

Že minoli teden smo konstatovali, da je trozveza nezadovoljna z razmerami v Bolgarski. Tudi Rusija ve to dobro, kakor je razvidno iz zadnje številke „Sveta“. Ta list piše: Z nastalimi razmerami v Bolgarski so zadovoljni samo konservativci, avstrofilci, katerim se je posrečilo, zvažiti na svojo stran mnogo Cankovljevih somišljenikov. Stambulov si mane zadovoljen roke in neti z vsemi sredstvi razpor v taboru svojih nasprotnikov. Povsod igrava trozveza. Nova stavacija v Bolgarski je bolgarsko

LISTEK.

Lady Hilda.

(Roman, angleški spisala Ouida.)

II.

(Dalje)

Ko je lady Hilda, znana po vsem svetu kot najponosnejša, najodličnejša in najhladnejša žena pod solncem in na glasu kot izredna éléganté, nekega jako neprijaznega dne meseca novembra dospela v Florenco, in ko se je razglasilo, da kani tu ostati čez zimo (izvzemši slučaj, da si to premisli, kar je bilo verjetno), je bilo vse mesto razburjeno. Privela je bila s soboj celo krdelo slug in svoje konje. Neko sasko princezinja, ki se je bila ravno takrat brez konj pripeljala, je povsem v senco postavila, vsaj Florentinski „klub“ se ni zanjo čisto nič zmenil.

Ko se je lady Hilda v svoji kočiji, v katero sta bila uprežena dva vranca, in s svojimi slugami v črno-belih livrehaj peljala mimo kluba, so bili ondu zbrani modrijani izven sebe. Večina njih jo je na videz že poznala. Dva ali trije so jo tudi osobno poznali, a onim srečnikom, ki so se smeli

odkriti, kadar se je mimo njih peljala v njeni kočiji, poskočila je cena v krogu njihovih znaucev jako izdatno.

— V svojem življenju še nisem videl take žene, vzkliknil je Francoz Duc de St. Louis, kavalir stare šole, ali bolj duhovit in prikupen, kakor vsak „mladi“.

— Milijon dvestopetdeset tisoč frankov letne rente, vzdihoval je markí Sampierdareno. Bil je že oženjen.

— To je nekaj za-te, Pavel — reče Karlo Maremma mlademu vojvodi della Rocca, stoječemu kraj njega.

— Jako je lepa, odgovori smeje se della Rocca in si gladi brke. Videl sem jo že v Tuilleries in v Trouvilleu, a bližje je ne poznam. Nisem jej bil predstavljen.

— To bodi moja skrb, se oglasi St. Louis, ki je spadal mej srečnike, ki so se smeli odkrivati. Maremma sodi prav, trdeč, da bi ta bila za Vas. Moi, je m' en change.

Della Rocca je zmignil z rameni in si zapalil drugo smotko. Ko pa je zamišljeno gledal za kočijo z dvema ognjevitima vrancema in slugami v črno-belih livrehaj, zresnilo se mu je lice.

Na vzprejemu pri angleškem poslanstvu, katero je lady Hilda prezirno zmatrala za naselbino jetnikov, prošil jo je St. Louis, s katerim je bila dobro znana, dovoljenja, da jej sme predstaviti svojega prijatelja della Rocca. Ako je bila jutraj oblečena kakor srednjeveška svetnica, je bila sedaj podobna srednjeveški princezini. Della Rocca se je zdela, kakor da je ravnokar stopila s kakega Giorgionovega portreta in predznil se je, jej to reči. Seznanil jo je z navzočnimi „pregnanci“ in se ž njo dlje časa prijazno pogovarjal. On in St. Louis sta bila jedina, za katera se je sploh zmenila. Ko je po preteku jedne ure odšla, gledale so navzočne žene za njo polno zavisti in srda, ker je imela v svojih laseh zaklad divnih dragotin.

— Mais quelle femme impossible, reče della Rocca, stopivši na nočni zrak.

— Nemogoča, zakaj? Vprašal je St. Louis živahno in skoro jezno. On je oboževal lady Hilda, kakor je vsako leto tristopetinsedest žen oboževal.

— Nemogoča, reče della Rocca, držeč smotko mej zobmi.

Vzlic temu je drugi dan, ko je deževalo kakor bi iz vedra vlival, in ni mogla nobena dama zapustiti svoje sobe, šel v hotel Murat in vprašal, vzpre-

vprašanje še bolj zamotala in ovira nje hitro rešitev. Zveza mej zastopniki trozvezni in Stambulovim se je obnovila. Diplomacije trozvezni v družbi z angleškim zastopnikom delujejo na porazumljenju Koburžana s Stambulovom. Koburžan se boji, če bi se udal volji naroda, ki je večinoma za ozko zvezo z Rusijo, da bi imel potem vezane roke. Protiruska agitacija je mej rodoljubi v vrstah inteligeancije proizročila, da se boje, da bi bilo porazumljenje z Rusijo na škodo samostalnosti Bolgarske in zato zahtevajo od Rusije nekake garancije. Sam metropolit Kliment je zavrnil vesti, katere so beležili bolgarski listi, da se hoče Rusija vtikati v notranje zadeve Bolgarske, in sicer z benedami, katere je na Danskem l. 1885. slišal iz ust ruskega cara. Pot k miru je na ruski strani povsem uglasjena. Treba, da volijo Bolgari deputacijo, katera bi zanje govorila v Peterburgu. Neizogibno potrebuje pa je, da bolgarski politiki pozabijo na svoje osebne namene, da slušajo samo glas rodoljubja in ponudijo Rusiji naravno roko. Naj Bolgari pomislijo, da razžaljena je Rusija, ne Bolgarska. Prvi korak porazumljenja mora torej Bolgarska storiti, Rusija ne more reči, da je kriva, ko ni kriva, da je poražena, ko ni poražena. Rusija izhajala tudi brez Bolgarov, kakor je izhajala brez privoljenja Evrope, ko jih je osvobodila, Bolgarska pa brez prijateljstva in zaštite Rusije ni nič.

Caserio.

Že včeraj smo javili, da je dobil župan rojstnega kraja Caseriovega anarhistično pismo. To pismo je podpisano „anarhistični komité v Ravenni“ in slove: „Anarhisti vseh dežel pozdravljajo rodovino Caserio in Vam javljajo, da se bo Caserio maščeval. Že so izžrebani trije somišljeniki, ki imajo umoriti Casimir-Perierja, Crispija in italijanskega policijskega ravnatelja...“ Zanimivo je tudi, kar se čita v oficijoznih italijanskih listih. Odkar se je v Italiji odpravila smrtna kazen, je italijanska vlada vselej, kadar je bil v inozemstvu kak Italijan obsojen na smrt, zahtevala, da se kazen ne izvrši, nego primerno premeni v dosmrtno ječo itd. V Caseriovem slučaju pa je vlada sklenila to opustiti ali pa svojo zahtevo oglasiti v taki obliki, da se jej gotovo ne bo ugodilo.

Irski zakupniki.

Angleška poslanska zbornica je vzprejela zakonsko predlogo, s katero se določa, da je vse svoj čas pregnane irske zakupnike postaviti na prejšnja svoja mesta, to je, jim zopet dati v zakup vsa zemljišča, katera so prej imeli. Tudi v gospodski zbornici je zakonu večina zagotovljena. S tem se je poravnala velika krivica.

Dopisi.

Iz Mokronoga, 6. avgusta. [Izv. dopis.] (Društvene reči.) Značje, da se na spomlad veseli staro in mlado prerajene narave in da se najraje zateka v to divno zavetje, priredilo je bralno društvo svojim častitim udom majnikov izlet na prijazno Št. Jursko goro blizu vasi Tržišče župe Sv. Trojiške in prav jo je pogodilo! Že kraj sam na sebi je zelo prijazen in privabiljiv! Tu se uživa krasen razgled! Vidi se okolica Dvorska in velik del lepe okolice Št. Ruprske in vsa ta pokrajina okoli in okoli ovenčana z vinorodnimi goricami in v ozadji mogočni „Kum“. Pa tudi drugače se je ta izlet prav vrlo obnesel! Udeležba od strani udov bralnega društva je bila prav obila in nepričakovano veliko občinstva iz Sv. Trojiške župe počastilo je izletnike s svojo navzočnostjo! Društveni pevski zbor je prav pridno zabaval z ubranim svojim petjem! Kar je pa človeka najbolj razveselilo, to je bilo popevanje naših starih domačih pesmic, katere so prav ubrano

jema li mylady. In bil je vzprejet, kakor vsak antikvar, nič boljše in nič slabše — ter nekaj časa dihal vonj trehsto tej, lilijan in helijotropov.

— Ah, ah, vi ste jo že obiskali! Veseli me! Povsem v redu! Reče St. Louis, ko se ob pol šesti uri snide z della Rocca. Sedite v mojo kočijo. Namenjen sem v klub. Tudi vi greste tja, kaj? Kaj dela mylady? Ali ni prekrasna?

— Bila je jako slabe volje, odgovori della Rocca, zapiraje za soboj kočijina vrata.

— Toliko zanimivejša naloga za vas, da jo spravite k dobri volji.

— Pri njej traja vse, dobra in slaba volja, samo deset minut. Saj jo poznate.

— Žena je in imovita, skoro preimovita, kaj čuda, da ima svoje muhe.

Della Rocca zmigne z rameni.

— Lepa je jako, ali mene ne zanima.

St. Louis se nasmeje in pogleda della Rocca s strani.

— Tem bolje, potem se zanima ona za vas. Može, ki se za kako ženo preveč zanimajo, greše čestokrat.

— Domišljava je, sebična in brezobzirna, pravi della Rocca z veliko odločnostjo.

popevale Sv. Trojiške pevke s svojim gostoljubnim g. župnikom Grčarjem! Tudi za potrebo je gosp. Prijatelj iz Tržišča prav dobro skrbel, akoravno je prireditev na takem kraju zelo težavna. Zabava je trajala do trdne noči! Vsa se je letila od tega prijaznega kraja z željo, da bi se zopet kmalu nudila prilika k jednaki zabavi! In ta odmor baš ni bil dolg! Da se naše bralno društvo odzivi želji nekajih častitih udov, da naj priredi eden izlet tudi na drugo stran proti Št. Ruprtu in Mirni, je ono priredilo dne 1. julija izlet v prijazno okolico Mirnsko in sicer v romantičen koteček „pri Žagi“ pod Mirnskimi gradom! Tudi ta izlet se je povsem dobro obnesel; le žal, da se niso kistemu vabili tudi znanji, kojih bi se bilo mnogo udeležilo! Celo iz daljnega Trebnja je prišla gospoda! Z izletoma mora biti toraj bralno društvo zadovoljno, osobito pa udeleženci istih! Nad vse pa nas je iznenadila veselica, koju sta priredila naša podružnica družbe sv. Cirila in Metoda in naše bralno društvo dne 22. julija! Tu se je pokazalo, kaj se zamore tekom jednega dobrega tedna storiti z dobro voljo in vztrajnostjo! Bogati vzpored, kateri je obsejal poleg petja in igranja na gosli in citre tudi deklamovanje in uprizoritev gledaliških iger, se je v vseh točkah nepričakovano dobro izvršil! Vsa hvala častitim pevcam in pevcem, kateri so pod spretnim vodstvom pevodje gosp. Josipa Lržeja svoj nalog častno rešili! Istotako častitim igralkam in igralcem, kateri so igrali v občo zadovoljnost pod finim vodstvom gosp. Josipa Tekavčiča! Posebej pa se moramo spominjati še naše vrle šolske mladice, katera je pod umnim vodstvom trudoljubivega nadučitelja gosp. Jerneja Ravnikarja svoj nalog — namreč razne deklamacije in uprizoritev dveh gledaliških iger — izvanredno dobro izvršila! Konečno bodi izrečena lepa hvala g. Zirerju za slikarije, koje je blagovolil izvršiti na gledališkem odru bralnega društva! Ker je bila veselica prirejena v blag namen, da je bil tudi toli odličnega občinstva udeležilo, da je bil vrt gostilne „pri lipi“ prenapolnjen! Sklepanj današnji dopis srčno željo, da bi častiti prireditelji te veselice tudi v prihodnje blagovolili svoje moči uporabljati v korist in na čast našega bralnega društva in naše podružnice družbe sv. Cirila in Metoda!

Prosveta.

Rimljanski napisi v Celju.

Piše dr. Janko Pajk.

I.

Pod naslovom „Die römischen Inschriften in Cilli“ objavil je v letošnjem izveščju Celjske gimnazije prof. dr. G. Schö n v mnogem oziru zaslužno razpravo, katerej želim tukaj nekoliko opombic pri-
staviti.

Celje — za Rimljanov Celeia — Claudia Celeia — Municipium Celeianum ali Celeiense — Civitas Celeiensis zvana — bila je starodavna naselbina na slovenskem Štajerskem, ob enem jedna izmed najimenitnejših rimljanskih postojank onstran Planin. Reči se sme, da današnje Celjsko mesto stoji veskoti na razvalinah starorimljanskega mesta in tako na staroklasičnih tleh; skoro korakoma se tu nahaja na rim-

— Njenemu ukusu se ne more nič ugovarjati.

— V vsakem oziru je pretiran, exageré, odgovori della Rocca jako emfatično, tako glede obleke, kakor glede dragotin, sploh v vsakem oziru. Tristo loncev s cveticami ima v svoji sobi!

— Kaj za to! Pošljite jej jih še tristo! Treba je, da začnete resno delati, mon cher!

Della Rocca je gledal skozi okno.

— Nečem, tako posvetne ženske mi ne ugajajo.

— Glej, glej, od kdaj pa, mio caro?

— Preprostosti, nedolžnosti, iskrenosti ne pozna...

— Ah, odgovori St. Louis prezirljivo, ne vem, kje ste se navzeli teh načel, sicer pa ne verujem, da res tako mislite. — Preprostost, nedolžnost, iskrenost — jako lepo. To je naša stara znanka iz milijona vaudevilleov, naivka, „l'ingénie“. Vsi jo poznamo. Kaj je to? Zveženj nevednosti in ignorancije. Odprite zveženj in hipoma se premeni nevednost v vednost kakor pri Evi. In začel je svojemu mlademu prijatelju na široko in nekako očetovski razlagati o prednosti, katera gre posvetni dami polni ukusa pred takimi imenovanimi nedolžnimi.

(Dalje prih.)

ljanske starine. Tako n. pr. se je pred leti tu našlo in se skoro leto na leto nahaja pri prekopanju in iskapanju bišnih selišč raznovrstnih ostalin: novcev, orodja, posodja, opak, topličnih sprav, pečij, cevij, kamnov s napisi, včasih tudi kakov kip. Pred kakimi štirimi leti so pri iskapanju temelja nekemu poslopju našli na prelep, kako tri metre mereči tlak sobe, mozaikovo delo, složno in bogato in ru-
detih kamnov, popolnoma ohranjeno. Pod tlakom in okoli njega nahajale so se kurjave priprave, saamenje, da je soba služila za kopel. Tlak so očistili, fotografirali, potem pak prenesli v Gradec.

Posebno imenitni so kamni s latinskimi napisi, katerih se vidi v Celju še danes precej lepo število; dr. Schö n jih je priobčil 78. Ti kamni so raztrošeni po mestu in po okolici; nahaja se jih večidel v „lapidariju“, potem pa tudi ob cerkvah (župnej in sv. Maksimilijana), pa tudi na zasebnih poslopjih, n. pr. na velikem trgu, pri „antikenothoru“, in tudi zunaj mesta, n. pr. v „hrvatskem“ mlinu, v Vojniku na posestvu Stallnerjevem in na S.-Miklavškem hribu, v važi cerkve. Pred dvanajstimi leti so v Celju osnovali nekakšen „lokal-museum“, da služi v shrambo Celjskim starožitnostim in raznim prirodnimskim vlastitostim okraja. Stori se je, kolikor se je pač v tako majhnem mestu in pri sporih pomočnik dalo. Lahko bi se bilo storilo tudi več, ko bi n. pr. mestni zastop imel in dal sredstev za kaj takega. Tako dobro podpirana ustanovina, kakoršna je krajevni muzej, bila bi za domačine in za tuje rabljiva; kakoršen je sedanji muzej, menim, da ni preobilo posetovan, premda je poseta vreden, ker ima dosti znamenitega.

Izmed vseh ostalin rimljanske dobe Celjske najvažnejši so napisi, ti so tako rekoč živi in govoreči spomeniki nekdanjega tukajšnjega narodnega gibanja. Rimljani niso bili samo v tem velik narod, da so ustvarjali nesmrtnih del mirovnih in vojaških, ampak oni so tudi v tem pokazali svojo veličino, da so znali svoje čine uvekovečiti ter potomstvu izročevati. Koder in kjer so bivali in koder so se naseljevali, povsod so zabilježevali svoje čine in vse svoje javne in zasebne dogodke, rekli bi svoja čustva, in to v trdi kamen, kateri prebije stoletja in tisočletja. V istimi najdeš še danes v Celju kamenih napisov, ki so premda izpostavljeni solacu ali pa burjam severnim tako čisti in sveži, ko da bivajo na svojem mestu jedva eden človeški rod! Kamen, iz katerega so ti spomeniki Celjski izsekani, je pohorski mramor, kar opazuje dr. Schö n po napovedanju drugih in kar sem tudi sam slišal večkrat. Kako malo povestniškega čuta pak napram Rimljanom imamo mi Slovenci, mej katerimi se nekoji slovenskim napisom celo zoperstavljajo! Oslabljeni čut sebeohrane in ohrane svojega imena in jezika je očto znamenje degeneracije, razplemenjenja.

Nabiranje rimljanskih napisov Celjskih ne spada v še davno preteklost; jedva kakih petdeset let je tega, kar se tolmačijo in opisujejo, vsaj znanstveno. V novejših časih so se nekoji s pravo gorečnostjo trudili, da zapišejo in razjasnijo temne in včasih močno okršene napise. Izmed najimenitnejših zapisovalcev in tolmačev teh napisov naj omenim preslavnega Berlinskega učenjaka Th. Mommsena, kateremu ide tudi v tem oziru prva in poglavita zahvala, da je svetu obznanil Celjske napise. Potem naj omenim slavnega nemškega pesnika J. G. Seidla, ki je nekaj v Celju profesoroval ter v tem mestu zapustil več slavnih spominov. Razven teh dveh naj še omenim Graškega učenjaka Knabla, kateri je skrbno se pečal s štajersko povestnico, in pa še dveh učenjakov, Kennera in Conzeja. Izmed Slovencev sta dva moža posebnega pohvalnega pomena vredna, velezaslužni in slavni naš še živeči povestničar ter visoki cerkveni dostojanstvenik Ignac Orožen in pa duhoviti ter bistroumni povestničar in jezikoslovec Davorin Trstenjak, kateri je po spodnjem Štajerskem rimske kamene ne samo opisoval in čital, ampak prvi tudi v bajeslovnem in jezikoslovnem oziru razkladal. Skrbno zbira Celjskih napisov najdeš v Orožnovi „Celjske kroniki“, Trstenjak pa je o tem napisal celo vrsto dolgih razprav v „Novicah“ in drugod. Razven teh mož, v povestnici in jezikoznanstvu slavnih, pa se je kopa drugih menj slavnih bavila s čitanjem, zapisovanjem in tolmačenjem teh napisov; mej slednje može se šteje tudi moja malenkost, ker mi je že več let lepa prilika dana bila, da se seznanim z rimskimi napisi v Celju in okolici, ter je proučavam na lastni oči. Gospod dr. Schö n si je stekel še to zaslugo, da je znovič opozoril občinstvo na te kamene ter k njih

razstavljenju še nekoliko novega objavil. Naj mi bode dovoljeno, v naslednjih vrsticah o tem predmetu tudi širšemu slovenskemu občinstvu, mej kojim je mnogo prijateljev starinstva, nekoliko besediti.

Domache stvari.

— (Volilni shod v Gorici.) Dne 16. t. m. se bode v Gorici vršil volilni shod, na katerem se postavita kandidata za deželnozborski volitvi, določeni za kmetake občine na dan 27. in za veleposilstvo na dan 28. avgusta.

— (Kolera na Kranjskem.) Danes se govori po Ljubljani, da je dobila deželna vlada iz Kočevja brzjavno poročilo, da se je v tamošnjem okraju primeril slučaj kolere.

— (Abiturijentska veselica v Ljubljani.) Za to veselico se je določil naslednji vspored: 1. B. Smetáa: Ouverture iz opere „Prodana nevesta“, svira vojaška godba. 2. Prolog, sestavil in govori abt. Ivan Zajec. 3. Fr. Gerbič: „Slovo“, kantata za moški zbor in četerospev s spremljevanjem orkestra. Besede priredil Hrabroslav Rapč. Zložil in svojim bivšim učencem abiturijentom 3. kr. učiteljskega v Ljubljani l. 1894. posvetil skladatelj. 4. M. Hubad: Slovenske narodne pesmi. 5. Ivan pl. Zajc: „Zrinjski Frankopan“, koračnica za moški zbor. 6. Fran Gerbič: „Slovenski brod“, moški zbor. Po končanem vzporedu prosta zabava s plesom.

— (Vzpored veselici moške in ženske Št. Peterske podružnice) sv. Cirila in Metoda, ki se bode vršila v nedeljo dne 12. t. m. v vrtnih prostorih Hafnerjeve pivarne na sv. Petra cesti, je nastopni: 1. Ischpold: „Hoch Oesterreichs Panier“, koračnica. 2. Volarič: „Pri zibel“, poje mešani zbor. 3. S. Gregorič: „Domovini“, pesem deklamuje gospica Ivanka Hučvarjeva. 4. Verdi: Ouverture iz opere „Aroldo“. 5. A. Hajdrih: „Na boj!“ poje moški zbor. 6. Slavnostni govor, ima č. gosp. Anton Koblar. 7. „Dorfschwalben aus Oesterreich“, valček. 8. Gerbič: „Gondolar“, ženski četerospev. 9. Krakauer: „Der guata Himmelsvater“, pesem, solo za rog. 10. Vilhar: „Lunica“, mešani zbor. 11. Gretscher: Fantazija iz priljubljenih operet. 12. * *: „Čuj zvonov glas“, ženski trospev s spremljevanjem na glasoviru. 13. Volarič: „Slovenca dom“, moški zbor. 14. David: Potpourri „Narodne pesme“. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 20 kr. za osebo, preplatila se v blagi namen hvaležno sprejmo. Čisti dohodek je namenjen družbi. Narodno občinstvo Ljubljansko naj bi se torej prav mnogo-brojno odzvalo odborovemu vabilu.

— (Postojnska slavnost.) Na prošnjo dotičnih dveh društev nam je popolniti poročilo še z nastopnima dodatkom. Posebni vlak iz Trsta je priredil samo „Tržaški Sokol“. „Goriški Sokol“ pa se je pripeljal z omnibusi do Postojine in se je še le tam pridružil Tržaškemu Sokolu, pod čegar zastavo je skupno z njim korakal v sprevodu. Pred njima je bilo v sprovodu 6 biciklistov „Tržaškega Sokola“ v svoji elegantni opravi. Sploh je vrli „Tržaški Sokol“ si pridobil velike zasluge za obilo udeležbo Tržaških Slovanov pri slavnosti, kar si štejejo v dolžnost še posebej poudarjati. Javne telovadbe sta se nadalje udeležila tudi dva člana „Dolenjskega Sokola“, in sicer na vseh orodjih v istem oddelku, kjer sta telovadila Celjski in Tržaški Sokol, kar resnici na ljubo s tem prijavljamo. Opozarjamo pa še enkrat za bodoče jednake slučaje na to, da vsako društvo pravčasno poda vse potrebne podatke slavnostnemu odboru, kar se to pot ni zgodilo. Le potem je pri tako ogromni udeležbi mogoče sestaviti popolno zanesljivo poročilo.

— (Iz deželenega šolskega sveta.) V zadnji seji so se stavili naučnemu ministerstvu dotični predlogi, glede imenovanja za novo sistemizovano mesto glavnega učitelja na ženskem učiteljski in za imenovanja vadnega učitelja na moškem učiteljski. Potem so bili imenovani: Defin. nadučiteljem na razširjeni v dvorazrednico ljudski šoli v Lienfeldu dosedanj učitelj in voditelj Jožef Windisch; def. učiteljem za drugo učiteljsko mesto v Slavini dosedanj začasni učitelj Fran Verbič; nadučiteljem na ljudski šoli v Mošnjah, ki se razširi početkom šolskega leta v dvorazrednico, dosedanj učitelj in voditelj Ignacij Rozman; kot def. učiteljica za drugo učiteljsko mesto v Litiji dosedanja začasna učiteljica Josipina Schott. Premešeni so: Učiteljica Alojzija Bizail iz Vipave na

Črni Vrb, nadučitelja Fran Gross iz Vrem v Strekljevec in Rajko Justin iz Strekljevca v Vrem. Prof. na višji realki v Ljubljani Baltazaru Knapitschu se je dovolila četrta petletnica in so se rešile raznovrstne prošnje, potem pa se je zaključila seja.

— (Izredni občni zbor slov. del. pev. društva „Slavec“) bode v nedeljo dne 12. t. m. ob 1/2. uri popoldne v gostilni gosp. Alojzija Zajca na Rimski cesti. Ker se posebna vabila ne bodo razpošiljala, blagovole naj cenjeni udje to tem potom na znanje vzeti.

— (Vojaške vesti.) Danes dopoldne je prišel v Ljubljano domači 7. lovski batalijon, ki je zdaj v Gorici, ter se udeleži vojaških vaj, ki se prične bodoči teden.

— (Ljubljanska plinarna.) Izredni občni zbor delničarjev Ljubljanske plinarne je bil te dni. Sklenilo se je jednoglasno, da se podjetje nadaljuje za nedoločen čas in se je pooblastil upravni odbor, da ukrene vse potrebno. Odpoved pogodbe, katero je prijavil mestni magistrat, se je vzela na znanje.

— (Potniška pisarna) E. Schmarda v Ljubljani priredi dne 25. avgusta t. l. posebni vlak iz Novega mesta in Ribnice v Lesce-Bled in k Mariji pomagaj pod jako ugodnimi pogoji. Vozni red in zelo znižane cene se objavijo v kratkem.

— (Bizaviško gasilno društvo) priredi, kakor smo že naznanili, v nedeljo dne 12. t. m. popoldne veselico v Velčah v gostilni gosp. Iv. Gostinčarja, praznujoč svojo desetletnico. Vstopnina 10 kr. Ker je čisti dohodek namenjen v društvene namene, se je nadejati prav obilne udeležbe.

— (Dolenjski raki.) Kakor poročajo zadnje „Dol. Novice“, so se raki zopet zaplodili v potoku pri Pieterjah. Pred petimi leti jih je prinesel posestnik J. P. 36 iz Bele Krajine in jih pustil ves čas lepo v miru. Letos jih je že prav mnogo in so nekateri dorasli do velikosti 12 palcev ali 22 centimetrov. Nabrali so že kakih 100 lepih samcev. Samice pa se varujejo še vedno.

— (Nesreča.) Iz Ilirske Bistrice se nam piše dne 8. avgusta: Sinoči se je splasil konj nekega posestnika v Dolenjem Zemunu, pridirjal v Ilirsko Bistrico in pri Andražovi hiši gluhega, 77 let starega krojača Ivana Bilca po domače Barako, podrl in na glavi tako hudo poškodoval, da mu najbrž ne bo več opomoči.

— (Zdravstvene zadeve.) Novi zdravstveno-policijski red za Idrijo je potrjen. Ako se bode vestno izpolnjeval, bode gotovo pripomogel, da se zboljšajo tamošnje zdravstvene razmere, ki so v poslednjem času bile res jako slabe.

— (Deželna sadjarska in vinarska šola v Mariboru) zaključil dne 14. t. m. svoje šolsko leto z letnim izpitom. Izpiti se vrše nemški, dasi so učenci večinoma slovenski mladeniči. Tako hoče deželni odbor v Gradci.

— (Ziljska železnica.) Tehnično-policijski ogled lokalne železnice Podkloster-Šmohor se je vršil dne 6. t. m. s povoljnim uspehom. Nova proga se torej sme odpreti dne 11. t. m.

— (Češki gostje v Trstu.) Po Postojnski slavnosti odpeljali so se češki Sokoli v Trst. Tržaški Slovinci so jih navdušeno vzprejeli in jim priredili zabavni večer v „Hotel Evropa“, kjer se je zbralo v prostorni dvorani mnogobrojno število Tržaških Slovanov. Mej navdušenimi zdravicami in petjem je minul večer v prijateljskem občevanju Čehov, Slovencev in Hrvatov. V Barkovljah so se Čehi skazali prave mojstre v telovadbi, da jih je vse kar občudovalo. Drugi dan so si češki gostje ogledali mesto in okolico. V Miramar so so vozili iz Barkovelj v okoličanski ladiji, ki je bila okrašena z narodnimi trobojnicami, kar je na češke goste naredilo posebno prijeten utis. Potem so se odpeljali z večernim brzovlakom v domovino, nekateri pa v Benetke. Gotovo jim ostane izlet na slovanski jug v prijetnem spominu.

— (Razpisane službe.) Na štirirazredni dekliški ljudski šoli v Kočevju četrto učiteljsko mesto s plačo IV. plač. razreda. Prošnje do dne 25. avgusta okr. šolskemu svetu v Kočevju. — V Ljutomeru mesto občinskega zdravnika z dnem 1. januarja 1895. leta. Letna plača 500 gld.

Slovinci in Slovenke! ne zabite
družbe sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

* (Krvava rabuka mej socialisti in orožniki.) V Bjelševici v pruski Šleziji so hoteli socialisti imeti shod v neki dvorani, kar jim pa ni bilo dovoljeno. Pred dvorano je stražilo šest orožnikov. Ko je množica kakih 3000 delavcev hotela s silo v dvorano, so orožniki streljali dvajsetkrat na ljudstvo. Jedna ženska je bila ubita, šest moških in jeden otrok pa težko ranjenih. Število lahko ranjenih ni znano. Še le vojaki so naredili red. Petdeset oseb pride pred sodišče.

* (Odškodnine za železniško nesrečo.) Italijanska srednjezemna železniška družba je izplačala nad jeden milijon frankov odškodnine za železniško nesrečo, ki se je pripetila lani v postaji Limite, blizu Milana. Operna pevka Eiza Frandina, ki je bila težko poškodovana, je dobila pol milijona frankov odškodnine.

* (Čuden puščavnik.) V Kirchwaldu na Bavarskem živi neki puščavnik frater Petrus. Te dni so prišli tatovi v njegovo bivališče in odnesli nastopne stvari: Dve zlati remontoir-uri, jedno zlato damsko uro, zlato verižico, 13 zlatih prstanov, dva ducata srebrnih velikih in malih žlic, srebrno tobacnico, kukalo, šestcevni revolver in mnogo drugih srebrnih in raznih nakitov v skupni vrednosti okoli 600 mark. Kako so vse te stvari in revolver prišle v celico „brumnega“ puščavnika, je res malo čudna uganjka.

Književnost.

— „Argo“, Zeitschrift für krainische Landeskunde, ima v št. 7. naslednjo vsebino: Müllner: Reiseskizzen aus Italien; — Befestigte Höhen aus Krain; — Radics: Thomas Chroa, Fürstbischof von Laibach; — Mittheilungen aus dem Museum.

— Dalmaticae res per Vjekoslav Istinić. Aogli amici della verità l'autore dedica. Ristampato dal Rinnovamento di Gorizia. Gorizia. Tipografia „Goriška tiskarna“ A. Gabršček. 1894. Str. 64. Cena 30 kr. V tej drobni a jako poučni brošuri se popisujejo dalmatinske razmere verno, nepristransko in resnično in zasluži knjižica, da jo toplo priporočamo.

— „Vienac“ ima v št. 31. naslednjo vsebino: Mirza Safvet: Bosna šumi...; — Ksaver Šandor Gjaleki: Radmilović, pripoviest; — Mirza Safvet: Pod demir-pendžerom; — A. Jiránek: Raj svieta, roman; — Od Zagreba do mora; — B. Inhof: Književno pismo; — Brandes: O narodnom čuvstvu; — Listak. — Slika: Jedna plače, a druga se smije.

— Matica Slovenská prinaša v 15. sešitku konec Mjatovičeve, iz srbsčine preložene povesti „Ikonie, vezirova matka“, potem začetek iz slovenščine preložene Kašove povesti „Perla rožská“, in nadaljevanje iz ruščine preložene studije „Rusko a Evropa“.

Brzjavke.

Celovec 10. avgusta. Pri občinskih volitvah v Beli pri Železni Kaplji je zmagala vsled nečudenega pritiska nemškutarska stranka. Doslej je imela v občinskem zastopu narodna stranka večino.

Praga 10. avgusta. Staročeska stranka priredi sredi tekočega meseca v Stari Boleslavi shod, na katerem bo prof. Braf poročal, ali kaže približati, oziroma združiti se z Mladočehi. Z ozirom na plemstvo se nekateri elementi staročeske stranke približanju ustavljajo.

Cetinje 10. avgusta. Vesti, da je prestolonaslednik Danilo nevarno bolan, so povsem neosnovane.

Peterburg 10. avgusta. Veliki knez Mihael se je poročil z veliko kneginjo Ksenijo. Pri povratku iz cerkve v carsko palačo se je voz pri nekem mostu prevrnil in poročenca sta padla v jarek. Velika kneginja si je roko izvila.

Rim 10. avgusta. Crispi je dobil brezimno pismo, v katerem se mu naznanja, da bo na dan odpotovanja iz Neapolja umorjen, naj se obda še s tolikimi stražami.

Lyon 10. avgusta. Caserio se usmrti že prve dni prihodnjega tedna in sicer na trgu Cours Souchet.

Carigrad 10. avgusta. Iz verodostojnega vira se javlja, da se egiptski Kediv v kratkem poroči z najmlajšo hčerjo sultanovo, princezino Naime. Dotična pogajanja so skoro dognana.

London 10. avgusta. Poročila iz Hongkonga javljajo, da so se v nekaterih kitajskih okrajih utrgali oblaki, vsled česar so nastale velikanske povodnji. Na tisoče ljudij je utonilo.

